

2020

Evaluační zpráva projektu Rozšíření sociální služby Šance domova

Zpracovala: Mgr. et Mgr. Kateřina Glumbíková, Ph.D.

Fotografie: Mgr. Miroslav Hodeček ml.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DIECÉZNÍ CHARITA
OSTRAVSKO-OPAVSKÁ

OBSAH

POPIS PROJEKTU.....	3
STRATEGIE EVALUACE: TEORIÍ VEDENÁ EVALUACE DOPADŮ.....	4
TEORIE ZMĚNY PROJEKTU	5
EVALUAČNÍ MATICE PROJEKTU	6
EVALUACE NASTAVENÍ SYSTÉMU BYDLENÍ	6
EVALUACE SOCIÁLNÍ PRÁCE	6
Výběr komunikačních partnerů	6
Techniky sběru dat	7
Metoda analýzy dat.....	7
EVALUACE ŽIVOTNÍ SITUACE KLIENTŮ	8
Dotazníkové šetření.....	8
Výběr komunikačních partnerů.....	8
Technika sběru dat	8
Metoda analýzy dat.....	8
Případová studie.....	8
Výběr komunikačních partnerů.....	8
Techniky sběru dat	8
Metoda analýzy dat.....	8
EVALUACE SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI AKTÉRY PROJEKTU	9
ETIKA EVALUACE.....	9
NASTAVENÍ SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ.....	10
Principy nastavení systému sociálního bydlení	10
SOCIÁLNÍ PRÁCE	12
Intenzita sociální práce.....	12
Sociální práce a realitní činnost.....	12
Nejčastěji řešené zakázky klientů.....	12
Postup práce s klientem	13
Řešené rozvojové oblasti v průběhu realizace projektu ve vztahu k sociální práci	15
ŽIVOTNÍ SITUACE KLIENTŮ	15
Případové studie.....	15
Případová studie č. 1: Paní J.	16
Případová studie č. 2: Paní S.....	17
Případová studie č. 3: Paní Š.....	19

Případová studie č. 4: Paní M.	20
Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	22
Zlepšení situace	23
Zhoršení situace	27
Proměnné beze změny	29
SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI AKTÉRY PROJEKTU	30
Spolupráce z perspektivy zaměstnanců Diecézní charity Ostravsko-Opavské.....	30
Spolupráce z perspektivy zaměstnanců Zázemí pobočného spolku Spolku PORTAVITA	31
VYHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ TEORIE ZMĚNY	32
DOPORUČENÍ PRO REALIZACI PROJEKTŮ PODOBNÉHO CHARAKTERU.....	34
POUŽITÁ LITERATURA.....	36
SEZNAM TABULEK	37
seznam schémat.....	37
SEZNAM VYUŽITÝCH ZKRATEK.....	38
PŘÍLOHA.....	39
Vyhodnocení dotazníkového šetření po nastěhování.....	39
Dotazník pro pečující osoby o rodině	39
Dotazník o dětech.....	41
Dotazník pro partnery	43
Dotazník po 12 měsících od nastěhování.....	44
Dotazník pro pečující osoby o rodině	44
Dotazník o dětech.....	46
Dotazník pro partnery	47

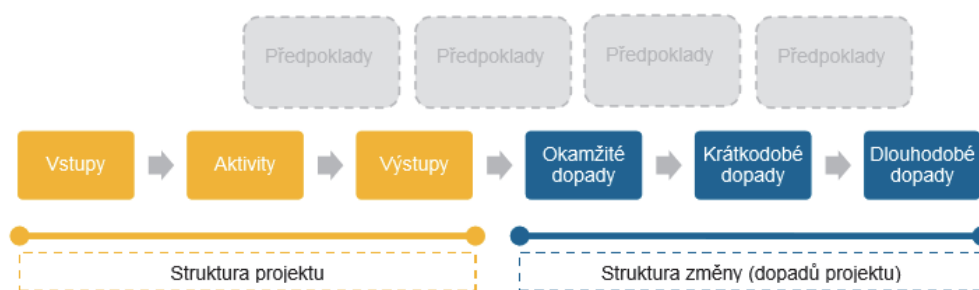
POPIS PROJEKTU

Název projektu:	Rozšíření sociální služby Šance domova
Registrační číslo projektu:	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_026/0003588
Název programu:	Operační program Zaměstnanost
Anotace projektu:	Cílem projektu je zajistit rodinám s dětmi v bytové nouzi v Ostravě vlastní bydlení a pomoci rodičům vytvořit dětem stabilní domov. Jde o rozšíření soc. služby Šance domova, aby úspěšný model soc. bydlení mohl být nabídnut většímu počtu rodin. 50 rodinám bude zprostředkováno podnájemní bydlení a intenzivní individuální podpora soc. služby. Úspěšné rodiny získají vlastní nájemní bydlení. Na závěr projektu bude uspořádána odborná konference, na které budou shrnuty výsledky a výstupy projektu.
Příjemce:	Diecézní charita ostravsko-opavská
Termín realizace:	1. 3. 2017 – 29. 2. 2020
Klíčové aktivity:	V rámci projektu jsou realizovány 3 klíčové aktivity: <ol style="list-style-type: none">1. Poskytování sociální služby žadatelům a účastníkům sociálního bydlení2. Evaluace procesu sociálního bydlení a jeho výsledků3. Závěrečná konference

STRATEGIE EVALUACE: TEORIÍ VEDENÁ EVALUACE DOPADŮ

V rámci řešení evaluace využijeme Teorii vedené evaluace dopadů, tedy evaluačního designu, který ověřuje dopad projektu systematickým zkoumáním předpokladů, na kterých je postavena intervenční logika projektu, tedy teorie změny. Ověřuje, **zda a za jakých podmínek** platí, že realizované **aktivity** a jejich **výstupy** přinášejí předpokládané okamžité a dlouhodobé **dopady**. Zobrazuje tak reálné a ověřené efekty projektu na cílové skupiny a prostředí v daném **kontextu**. Zahrnuje tedy také **externí faktory**, jež stojí mimo projekt, ale ovlivňují ho, a **ukazatele**, pomocí nichž je ověřována vazba mezi jednotlivými prvky teorie změny. Tato logika evaluace umožňuje ověřit také nezamýšlené dopady a chybné účinky projektu (Metodika pro evaluaci nesoutěžních projektů OP Zaměstnanost 2014–2020).

Schéma 1: Průběh evaluace pomocí Teorie vedené evaluace dopadů

Zdroj: MPSV – Metodika pro evaluaci nesoutěžních projektů OP Zaměstnanost 2014–2020

Prvním krokem v rámci realizace Teorií vedené evaluace dopadů bylo sestavení teorie změny.

TEORIE ZMĚNY PROJEKTU

Tabulka 1: Teorie změn projektu

Vstupní situace projektu	Aktivity projektu	Krátkodobé dopady	Dlouhodobé změny	Předpoklady
<p>Projekt reaguje na základní potřebu stabilního bydlení velkého množství rodin s dětmi žijících na území statutárního města Ostravy, které žijí v nevyhovujících nebo v nestabilních podmínkách, a které tudíž nejsou schopny pro své děti zajistit vhodné domácí prostředí pro jejich zdravý vývoj.</p>	<p>Poskytování sociální služby žadatelům a účastníkům sociálního bydlení.</p>	<p>Realizací projektu bude podstatně změněna sociální situace několika desítek rodin a jejich dětí v důsledku získání vlastního stabilního nájemního bydlení, a to alespoň u 25 rodin. Dalších alespoň 25 rodin bude řešit příčiny své kritické bytové situace a dosáhnou alespoň částečných úspěchů.</p>	<p>Realizace projektu dále rozšíří zkušenosti z práce s cílovou skupinou.</p>	<p>Poskytování sociální služby žadatelům a účastníkům sociálního bydlení povede ke změně jejich životní situace.</p>

EVALUAČNÍ MATICE PROJEKTU

V rámci evaluace byla využita smíšená strategie, která je kombinací kvantitativní a kvalitativní výzkumné strategie. Pro využití kombinace kvantitativní a kvalitativní výzkumné strategie bylo rozhodnuto se záměrem využít synergie těchto výzkumných strategií. Výzkumné strategie jsou přitom kombinovány sekvenčně i paralelně.

Tabulka 2: Evaluační matice

Oblast evaluace	Evaluační otázka	Zdroje dat
Nastavení systému bydlení	Jak je nastaveno a hodnoceno nastavení systému bydlení?	Polostrukturované rozhovory (N=5)
Sociální práce	Jak je nastavena a hodnocena sociální práce v projektu?	Fokusní skupiny (N=5)
Životní situace klientů	Jak se změnila životní situace klientů v době jejich zařazení do projektu?	Dotazníkové šetření (Pro porovnání změny: N=13 setů o rodině, N =23 setů o dětech) Případové studie (N=4)
Spolupráce s dalšími aktéry projektu	Jak je nastavena a hodnocena spolupráce s dalšími aktéry projektu?	Skupinový polostrukturovaný rozhovor (N=1)

EVALUACE NASTAVENÍ SYSTÉMU BYDLENÍ

Nastavení systému sociálního bydlení bylo hodnoceno průběžně v rozhovorech (N=5) se sociálními pracovníky a vedoucí pracovníci a v rámci rozhovorů s dalšími aktéry projektu. Evaluace probíhala pomocí techniky polostrukturovaného rozhovoru, který se tematicky orientoval na bariéry a „*umožňovače*“ v systému sociálního bydlení, a to v rámci vstupu do bydlení i jeho udržení. Data byla vyhodnocena pomocí tematické analýzy zaměřené na výběr a tvorbu konkrétních témat v datech (viz Riessman, 2008).

EVALUACE SOCIÁLNÍ PRÁCE

Výběr komunikačních partnerů

V rámci výběru komunikačních partnerů byl využit totální (úplný) výběr všech sociálních pracovníků participujících na projektu a vedoucí pracovnice.

Techniky sběru dat

Technikou sběru dat byly fokusní skupiny se sociálními pracovníky projektu (N=5). Ohniskové skupiny probíhaly v pravidelném intervalu s ohledem na cyklickou saturaci dat. Fokusní skupiny byly moderované evaluátorkou a vedené metodou trychtýře, kdy pokládané dotazy směřovaly od obecného ke konkrétnímu.

Pro fokusní skupiny byly stanoveny následující okruhy otázek:

1. Co si myslíte o míře **intenzity a rozsahu** pomoci sociálního pracovníka uživatelům projektu.
2. Jaké jsou / měly by být **podmínky spolupráce** sociálních pracovníků s uživateli? (Jsou / měly by být podmínkami spolupráce např. hrazení nájmu, dodržování domovního řádu, nepoškozování bytu)?
3. Jak by měl sociální pracovník postupovat, pokud uživatelé projektu jeho podporu **odmítají** nebo ji přijímají jen **formálně**, tzn. jako „*nutné zlo*“?
4. Jak by měl sociální pracovník **postupovat**, pokud uživatel podmínky spolupráce **nedodržuje**? A jak když nehradí nájem, nedodržuje domovní řád, poškozují byt atd.?
5. Jakou roli by měl sociální pracovník mít při řešení **sousedských** konfliktů?
6. Jaké je postavení sociálního pracovníka ve vztazích uživatel – **vlastník** – pronajímatel bytu?
7. V sociální práci obecně je často tematizována **pomoc a kontrola**. Je to téma, se kterým se ve své práci setkáváte? Pokud ano, jak s ním zacházíte?
8. Prožíváte při své práci s uživateli nějaká **dilemata** či **střety zájmů**? Jaká? Jak je řešíte?

Metoda analýzy dat

V rámci analýzy dat byla využita tematická analýza, která se zaměřuje na výběr a tvorbu konkrétních témat v datech (viz Riessman, 2008).

EVALUACE ŽIVOTNÍ SITUACE KLIENTŮ

Dotazníkové šetření

Výběr komunikačních partnerů

V rámci výběru komunikačních partnerů byl využit totální (úplný) výběr všech rodin podpořených v rámci projektu, u nichž bylo v rámci evaluace realizovatelné sbírat data při jejich vstupu do projektu a po roce od prvního sběru dat.

Technika sběru dat

Rodiny byly dotazovány prostřednictvím speciálního nástroje evaluujícího situaci rodin v sociálním bydlení, dotazníky se zaměřují na řadu proměnných, např. na: stabilitu a kvalitu bydlení; návrat dětí z ústavní péče; zlepšení školní docházky dětí; zaměstnatelnost; stabilitu rodinných rozpočtů či zvýšení kvality života domácnosti. Dotazníky (o rodině a o dětech) byly sesbírány při vstupu podpořených rodin do projektu a po roce od prvního sběru dat ve spolupráci s pečujícími osobami.

Metoda analýzy dat

Získaná data byla popsána deskriptivní statistikou, očištěna od chybných a chybějících hodnot. K samotnému zpracování sesbíraných dat byly využity obvyklé statistické metody v závislosti na typu stanovených hypotéz; konkrétně se jednalo o znaménkový test (viz dále).

Případová studie

V rámci projektu byly realizovány čtyři případové studie podpořených rodin. Případová studie je detailním neboli hloubkovým studiem jednoho či více případů za účelem porozumění dalším (obdobným) případům (Miovský, 2006).

Výběr komunikačních partnerů

Případové studie byly vybrány pomocí záměrného výběru přes zapojení do projektu. Záměrný výběr je výběr výzkumného „vzorku“ pomocí postupu, kdy záměrně vyhledáváme účastníky dle „určitých vlastností“ (Miovský, 2006).

Techniky sběru dat

Data byla získána na základě expertního interview se sociálními pracovníci pracujícími s konkrétními rodinami.

Metoda analýzy dat

V rámci analýzy dat byla využita tematická analýza, která se zaměřuje na výběr a tvorbu konkrétních témat v datech (viz Riessman, 2008).

EVALUACE SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI AKTÉRY PROJEKTU

Spolupráce s dalšími aktéry projektu byla hodnocena vedoucí projektu a dalšími aktéry zapojenými do projektu (Spolek PORTAVITA), kteří byli vybíráni pomocí záměrného výběru na základě doporučení realizátora projektu. Sběr dat probíhal pomocí techniky skupinového polostrukturovaného rozhovoru se dvěma zástupci organizace.

Témata obsažená v polostrukturovaném rozhovoru:

- Jaké jsou role aktérů projektu? / Jak je nastavena spolupráce na projektu?
- Je personální kapacita, způsob koordinace a evidenční systém nastaven optimálně pro dosahování cílů projektu?
- Co se vám daří? V čem by bylo dobré pokračovat?
- Jaké překážky na straně zapojených aktérů se během realizace objevují?

Data byla analyzována pomocí tematické analýzy, která se zaměřuje na výběr a tvorbu konkrétních témat v datech (viz Riessman, 2008).

ETIKA EVALUACE

V rámci realizace výzkumu jsem se řídila Etickými principy při výzkumech s lidmi, jež přijala Americká psychologická asociace (APA, 2010). S daty z výzkumu bude nakládáno v souladu s platnou legislativou České republiky.

NASTAVENÍ SYSTÉMU SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ

Výsledkem evaluace nastavení systému sociálního bydlení jsou principy sociálního bydlení, které je nezbytné dodržovat pro funkčnost sociálního bydlení.

Principy nastavení systému sociálního bydlení

V rámci evaluace bylo vytvořeno 11 principů nastavení systému sociálního bydlení, které vychází z hodnocení dobré praxe organizace. Principy byly stanoveny s vědomím, že existují koncepční materiály v oblasti bydlení stanovující jiné principy práce s klienty v sociálním bydlení. Dané principy nastavení systému sociálního bydlení byly vytvořeny na základě: a) specifčnosti praxe v dané lokalitě; b) nastavení poskytované podpory; c) nastavení spolupráce s dalšími aktéry.

1. Potřebnost, nikoliv zásluhovost

Na začátku spolupráce pracovník posuzuje především aktuální bytovou a rodinnou situaci klienta, nikoliv to, co mají za sebou. Další problémy klienta mohou být v rámci jeho zakázky dále řešeny, nemají však vliv na přidělení bytu a poskytování sociální služby. Pracovník pohlíží na problémy klienta spíše jako na následek, nikoliv příčinu tíživé bytové situace.

2. Komplexní podpora domácnosti a prevence

Klientům a jejich rodinám je poskytována taková míra podpory, jakou reálně potřebují, a v těch oblastech, kde jim informace či kompetence chybí. Zakázka klienta se může v průběhu času měnit, objem poskytovaných služeb rozšiřovat či naopak zužovat.

Klienti zpravidla souběžně s nevyhovujícím bydlením řeší další problémy (např. předlužení, výchovné problémy dětí, komunikaci s úřady a dalšími institucemi), které mohou stabilitu bydlení dlouhodobě ohrožovat. Proto je vhodné klienta dostatečně informovat, vysvětlovat a pracovat alespoň na „přijetí“, tj. klient si uvědomí, že má problém, který ho a jeho rodinu může ohrožovat.

3. Individuální přístup

Pracovníci sociální služby se snaží mapovat potřeby jednotlivých klientů a na jejich základě pak poskytovat poradenství či přímou pomoc a podporu. Jsou si vědomi, že každý klient se potýká s jinými problémy a má požadavky na jinou míru podpory, toto také respektují.

4. Zplnomocňování klientů

Klienti jsou podporováni v nábviku dovedností a kompetencí potřebných k získání a udržení si vhodného bydlení, pracovníci poskytují jen takovou podporu, která je nezbytně nutná. Cílem je, aby klient dokázal v budoucnu stejné či podobné situace vyřešit na základě již získaných zkušeností vlastními silami.

5. Dobrovolnost a zodpovědnost

Čerpání sociální služby je dobrovolné, stejně tak se může klient nezávisle na mínění pracovníka služby rozhodovat o svých záležitostech. Pracovník seznamuje klienta s jeho

právy, ale také s povinnostmi a s riziky, která plynou z neplnění závazků. Zodpovědnost za rizika pak přejímá klient sám.

6. Nehodnotící a respektující přístup

Tento bod navazuje na předchozí. Pracovník respektuje rozhodnutí klientů bez ohledu na své vlastní zkušenosti, hodnoty a životní postoj. Může působit preventivně, ale nikoliv direktivně. Klient tak získává k pracovníkovi a potažmo sociální službě důvěru a otevírá se cesta pro hlubší a efektivnější spolupráci.

7. Partnerství s vymezenými hranicemi

Spolupráce mezi klientem a sociální službou, resp. pracovníkem služby funguje na bázi rovnosti a partnerství. Zároveň ale musí být vytyčená jasná hranice, aby nedocházelo k překračování kompetencí ze strany pracovníka (např. manipulace s klientem) nebo naopak zneužívání služby ze strany klienta.

8. Diskrétnost

Pracovník dodržuje mlčenlivost o všech záležitostech klienta danou Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Bez souhlasu klienta nesdělují o něm zjištěné informace ani třetím osobám, se kterými v zájmu klienta spolupracují. Dále pracovník respektuje soukromí klienta a jeho rodiny, zejména při návštěvě v bytě klienta vždy dbá na to, aby nepoškodil jeho právo na soukromí a domovní svobodu. Pracovníci vnímají dodržování těchto zásad jako cestu k partnerství a otevřené komunikaci s klientem.

9. Bezplatnost

Sociální službu mohou klienti využívat zdarma. Předpokladem její dostupnosti pro cílovou skupinu osob žijících v nevhodných bytových podmínkách či ohrožených ztrátou bydlení je totiž především bezplatnost.

10. Prostupnost bydlení

Prostupnost bydlení, tedy možnost postoupit na jakousi vyšší úroveň znamená pro klienta velkou motivaci jednak udržet si stávající bydlení, ale také plnit řádně povinnosti plynoucí z podnájemní smlouvy, a zajistit si tak možnost dostat se do přímého nájemního vztahu.

11. Začleňování, nesegregace (teoretická rovina)

Princip uvádíme pouze pro zamyšlení v teoretické rovině, praktické zkušenosti bohužel nemáme. Vnímáme, že v lokalitách, kde jsou sestěhováni lidé ohrožení sociálním vyloučením, dochází ke kumulaci nejen stávajících sociálních problémů těchto obyvatel (např. nezaměstnanost, zadluženost, nevyhovující bytové podmínky), ale také ke vzniku dalších, jako je nárůst kriminality, výtržnictví a vandalismus, záškoláctví a výchovné problémy u dětí, závislosti na návykových látkách, distribuce drog apod. Uvažujeme, zda by rodiny, které se nacházejí v bytové krizi a dostanou se do systému bydlení s doprovodným sociálním programem, byly schopny asimilovat v komunitách mimo sociálně vyloučené lokality.

SOCIÁLNÍ PRÁCE

Sociální práce je vnímána jako podmínka při poskytnutí sociálního bydlení.

Intenzita sociální práce

Intenzita sociální práce byla nastavena tak, že má jeden pracovník na starost 10 – 15 rodin dle závažnosti řešené problematiky. Trendem poskytování sociální práce bylo postupné rozvolňování intenzity kontaktů mezi sociálním pracovníkem a klientem. Na začátku spolupráce mezi klientem a sociálním pracovníkem docházelo v prvních třech měsících nejčastěji ke kontaktu minimálně jednou až dvakrát týdně. Četnost kontaktů mezi sociálním pracovníkem a klientem byla nastavena dle potřeb klienta a nejsou výjimkou ani situace, kdy docházelo při vstupu do projektu ke kontaktu sociálního pracovníka a klienta třikrát týdně.

Sociální práce a realitní činnost

V kontextu poskytování sociální práce bylo pracovníky projektu vnímáno jako nezbytné oddělení sociální práce od zprostředkování, správy bydlení a správy plateb za bydlení. V rámci zkušeností s tímto nastavením z předchozího projektu udávali pracovníci projektu následující tři základní důvody nezbytnosti oddělení sociální práce a realitní činnosti: **a)** zahlcení sociálního pracovníka; **b)** nastavení vnímání sociálního pracovníka klientem jako toho, co „dává byty“ (realitní činnosti, kontrola) nebo toho, kdo „pomáhá v bytech“ (oddělení sociální práce od realitní činnosti, pomoc); **c)** tlak na sociálního pracovníka vytvořený tím, že klient „dělá dluh“ přímo organizaci, která poskytuje sociální práci (sociální pracovník může situaci vnímat jako vlastní selhání).

Nejčastěji řešené zakázky klientů

Nejčastěji řešenými zakázkami klientů byly zakázky vztahující se k: zajištění dodavatelů energií a řešení dluhů na energiích; zajištění zdravotní péče (s akcentem na zdravotní péči pro děti); finanční gramotnost klientů; podpoře při hledání zaměstnání; podpoře při zajištění školní či předškolní docházky pro děti; podpoře při vyřízení sociálních dávek; podpoře při řešení dluhové problematiky; podpoře při spolupráci klientů s OSPOD; podpoře klientů při řešení případných závad v bytě. Na řešených zakázkách sociální pracovníci nejčastěji spolupracovali s: Úřadem práce ČR, dodavateli energií, OSPOD, poradnami se specifickým zaměřením či doučovacími programy. Sociální pracovníci v rámci své agendy prováděli i práci se sousedstvím, kdy nabízeli klientovi podporu v řešení případných stížností sousedů či problémů se sousedstvím obecně, a to často i pomocí mediace.

Postup práce s klientem

V rámci evaluace byl vytvořen následující postup práce s klientem:

1. První kontakt se zájemcem o službu

- předání základních informací o sociální službě,
- pokud má klient zájem přímo o zprostředkování bydlení Spolkem PORTAVITA, pak předání kontaktu na místní pobočku Zázemí v Ostravě-Kunčičkách,
- návrh možné spolupráce.

2. Uzavření smlouvy o poskytnutí sociální služby

- v rámci smlouvy jsou vymezeny okruhy možné spolupráce mezi klientem a sociální službou, dále pak práva a povinnosti obou stran a další povinné náležitosti dle Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách.

3. Zpracování individuálního plánu (IP)

- smyslem je přehledně a srozumitelně nastavit poskytování služby tzv. „na míru“ klientovi a jeho rodině,
- klient uvádí své představy o řešení své aktuální situace (nejčastěji nevyhovující nebo žádné bydlení), pracovník nabízí možnosti, jak situaci komplexně řešit,

- v rámci IP mohou být vymezeny možnosti, které mají obě strany k dispozici, ale také rizika či hrozby, které mohou dosažení cíle ovlivnit,
- IP může být v průběhu poskytování samotné sociální služby přehodnocen na základě nových skutečností, případně změn, které nastanou u klienta, v legislativě, lokální politice apod.

4. Poskytování samotné sociální služby

- klient se společně s pracovníkem snaží postupně plnit jednotlivé kroky individuálního plánu,
- pracovník poskytuje klientovi poradenství, pomoc, podporu a doprovázení při řešení jednotlivých problémů, hledá a nabízí nové cesty,
- u klientů, kteří získají bydlení s doprovodným sociálním programem, je nejčastější následující posloupnost kroků:
 - a) podpora a poradenství při uzavření nájemní, resp. podnájemní smlouvy,
 - b) pomoc s vyřízením dávek pomoci v hmotné nouzi (doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí), případně pak dávek státní sociální podpory,
 - c) pomoc a poradenství při zajištění dodavatelů energií (elektřina, plyn, voda),
 - d) podpora při zajištění chodu domácnosti (nastavení rodinného rozpočtu, zpracování přehledu termínů plateb jednotlivých služeb, možnost pořízení a ukládání kopií o platbách za nájem a energie),
 - e) pomoc s vyhledáváním vhodného zaměstnání,
 - f) poradenství a podpora při výchově dětí a při jednání se školskými či zdravotnickými institucemi,
 - g) poradenství a pomoc ve věcech rodinného práva, zpracovávání návrhů k soudu a doprovázení na jednání u soudu,
 - h) poradenství ve věcech dluhové problematiky.

5. Průběžné hodnocení sociální služby

- v rámci aktuálního IP pracovník spolu s klientem hodnotí, jaké cíle se již povedlo naplnit, případně na čem ještě bude nutné do budoucna pracovat,
- hodnocení zahrnuje také představy a přání klienta,
- hodnocení může být zpracováno jednak v aktualizaci IP, ale také může probíhat průběžně formou komunikace mezi klientem a pracovníkem, přičemž pracovník zaznamenává do záznamu o poskytnuté službě, co konkrétně už se povedlo, kam se klient posunul, co je ještě nutné udělat, aby klient dosáhl cíle vytyčeného v IP.

6. Ukončení poskytování sociální služby

- a) ze strany klienta – nejčastěji ve chvíli, kdy se klientovi povede získat bydlení v přímém nájmu, případně má pocit, že má vyřešeno vše, co chtěl či potřeboval,
- b) ze strany sociální služby – nejčastěji z důvodu dlouhodobé nespolupráce či porušování pravidel sociální služby.

Řešené rozvojové oblasti v průběhu realizace projektu ve vztahu k sociální práci

V rámci realizace projektu byly řešeny dvě hlavní rozvojové oblasti:

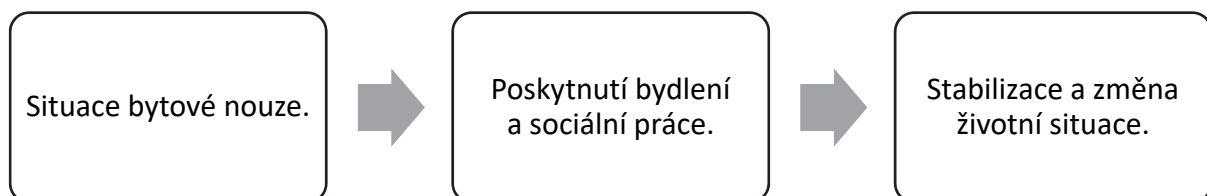
- Fluktuace zaměstnanců, nedostatek sociálních pracovníků v projektu a z něj plynoucí nutnost zastavit přijímání nových klientů: V průběhu realizace projektu nastávaly situace, kdy bylo z důvodu fluktuace a nedostatku sociálních pracovníků v projektu pozastaveno přijímání nových klientů do projektu. Vysoká fluktuace a nedostatek sociálních pracovníků byla dána jednak situací na pracovním trhu a v posledních půl roce realizace projektu také změnou strategie soukromého poskytovatele bytů v projektu; když sociální pracovnice ukončila spolupráci v rámci projektu ve zkušební době s ohledem na vnímanou absenci perspektivy poskytované pomoci.
- Zastavení možnosti přijímat nové rodiny do projektu s ohledem na to, že soukromý poskytovatel bytového fondu nedodával byty z důvodu jejich probíhající rekonstrukce.

ŽIVOTNÍ SITUACE KLIENTŮ

Případové studie

V rámci vyhodnocení změn v životních situacích klientů byly sestaveny čtyři případové studie klientů služby Šance domova. Ze všech čtyř případových studií je patrné, že se v nich potvrzuje stanovená teorie změny:

Schéma 2: Potvrzení teorie změny případovými studiemi

Případová studie č. 1: Paní J.

Paní J. původně pochází z jihomoravského města. Důvodem odchodu z Jižní Moravy bylo především hledání vhodnějšího bydlení. Do Ostravy se přestěhovala asi před 3 roky se svým partnerem a čtyřmi dětmi.

V té době čerpala paní J. rodičovský příspěvek na nejmladšího syna a byla v domácnosti, kde se starala o děti. Nejstarší dcera navštěvovala základní školu. Partner paní J. kvůli dlouhodobým zdravotním problémům nepracoval. Veškerá širší rodina obou dospělých zůstala na Moravě, v našem regionu navázali pouze letmé přátelské vztahy.

Rodina se po příchodu do Ostravy ubytovala na jedné z ubytoven, bylo jim umožněno si tam dokonce zřídit trvalý pobyt. Žili však v jednom pokoji v nevyhovujících hygienických podmínkách a v prostředí nevhodném pro výchovu dětí. Rodina se potýkala hlavně s nedostatkem životního prostoru, všudypřítomnou špínou, hlukem na chodbách; dle slov členů rodiny se tam necítili bezpečně.

Koncem roku 2017 si paní J. podala žádost o byt u organizace PORTAVITA, resp. jejího pobočného spolku Zázemí v Ostravě-Kunčičkách. Tato organizace získává do nájmu byty soukromé společnosti Residomo a dále je pak podnají má lidem v bytové nouzi. Rodina prošla řádným schvalovacím řízením (zjišťování bezdlužnosti vůči Residomu, platební schopnosti, potřebnosti apod.) a začátkem roku 2018 jí byl přidělen byt o velikosti 3+1 v Ostravě-Kunčičkách. Ve stejné době jí také byla nabídnuta podpora ze strany Šance domova, kterou se paní J. rozhodla využít. S paní J. tedy byla uzavřena smlouva o poskytování sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Před nastěhováním do nového bytu navštěvovala klíčová pracovnice rodinu přímo na ubytovně. Dle individuálního plánu zpracovaného na začátku poskytování služby bylo prioritou vyřízení dávek pomoci v hmotné nouzi, aby rodina mohla zajistit provoz nové domácnosti a základní potřeby dětí. Sociální pracovnice proto poskytla klientce pomoc s vyplněním žádostí o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení a dále doprovod a podporu při vyjednávání na příslušném Úřadu práce.

Po nastěhování rodiny do bytu v Ostravě-Kunčičkách podpora ze strany střediska Šance domova intenzivně pokračovala, frekvence návštěv či alespoň telefonické podpory a poradenství byla nastavena individuálně dle potřeb klientů. Minimálně však kontakt proběhl alespoň jedenkrát týdně.

Jakmile paní J. zvládla zajistit ve spolupráci s naší službou a ostatními členy své rodiny základní potřeby a nastavilo se fungování celé domácnosti, získala prostor pro řešení dalších přidružených problémů, zejména pak vyhledávání lékařů pro celou rodinu. Na tomto bodu individuálního plánu je s klientkou spolupracováno v podstatě doposud (červenec 2019) z důvodu omezených kapacit příslušných zdravotnických zařízení. Kromě toho si klientka za podpory klíčové sociální pracovnice našla kontakty na dostupné mateřské školy, přičemž obě její mladší dcery byly posléze přijaty k předškolní docházce (nástup je plánovaný na září 2019).

Partner klientky je stále vedený v evidenci uchazečů o zaměstnání, jeho zdravotní stav se nelepší, proto se rozhodl, že se pokusí podat si žádost o invalidní důchod. Momentálně probíhá řízení o jeho přiznání či nepřiznání. Klientka sama stále čerpá rodičovský příspěvek.

V současné době bydlí rodina bez větších problémů v bytě již déle než jeden rok, má tedy v plánu vyřídit si zde trvalý pobyt. Vzhledem k tomu, že u klientky došlo k výraznému posunu při obstarávání osobních záležitostí a je mnohem více orientovaná ve svých právech a povinnostech, byly po dohodě s klíčovou pracovnící omezeny kontakty se službou Šance domova na frekvenci jednou za dva týdny, mimo to může rodina samozřejmě službu kontaktovat dle svých potřeb.

Případová studie č. 2: Paní S.

Paní S. navázala spolupráci se službou Šance domova prostřednictvím spolku Zázemí v Ostravě-Kunčičkách, který spadá pod organizaci PORTAVITA. Ta získává do nájmu byty soukromé společnosti Residomo a dále je pak podnají má lidem v bytové nouzi.

Na Zázemí se mladá žena obrátila s žádostí o zprostředkování bydlení na začátku roku 2017. Jakmile úspěšně prošla schvalovacím řízením společnosti Residomo (zjišťuje se bezdlužnost vůči majiteli bytového fondu, solventnost, potřebnost aj.), byl jí poskytnut do podnájmu byt o velikosti 2+1 v městském obvodu Mariánské Hory a Hulváky. Dnem převzetí bytu paní S. rovněž uzavřela smlouvu o poskytování sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi se střediskem Šance domova.

Klientka v té době řešila kromě bydlení celou řadu dalších problémů. Žila bez partnera, pouze se svou, tehdy čtyřletou, dcerou. Dále nesplácela úvěr jedné z nebankovních společností, což posléze vyústilo v exekuci. Ani po zdravotní stránce na tom nebyla dobře, trpěla mentální anorexií, která byla – dle jejích vlastních slov – „pozůstatkem z divokého mládí“. Kvůli této nemoci a dalším souvisejícím zdravotním problémům nemohla sehnat práci. O své minulosti, předchozím bydlišti či otci dítěte, paní S. nikdy nechtěla hovořit. Z užší rodiny je trvale v kontaktu pouze se svou maminkou a sestrou.

Na začátku spolupráce docházela klíčová sociální pracovnice ke klientce pravidelně jedenkrát týdně. Klientka se sociální pracovníci společně sestavily individuální plán, do kterého klientka uvedla jako klíčový zájem udržení si získaného bydlení. Prvním krokem k naplnění tohoto cíle proto byla pomoc s vyřízením příslušných dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení). Jakmile se povedlo stabilizovat situaci v oblasti bydlení, snažila se klientka také aktivně řešit svůj zdravotní stav. Začala brát léky a pravidelně docházela na terapie.

Výsledky léčby se dostavily již za několik týdnů. Paní S. se cítila natolik silná, aby se pokusila postavit na vlastní nohy také po finanční stránce. Za asistence klíčové pracovnice zkoušela vyhledávat nabídky práce a brigád na internetu. Nakonec si za pomoci vlastních kontaktů našla práci na dohodu o provedení práce u úklidové firmy, konkrétně se jednalo o uklízení vchodů a dalších společných prostor v bytových domech. Z vydělaných peněz a částečně sociálních dávek zvládala řádně hradit veškeré náklady spojené s novým bydlením, ale také po malých částkách splácet exekuci.

V září 2018 nastoupila dcera paní S. na základní školu a klientka si tak mohla začít hledat práci na hlavní pracovní poměr. Opět jí byla poskytnuta podpora ze strany služby a i tentokrát si klientka dokázala najít zaměstnání svépomocí. Začala pracovat v místním hotelu na pozici pokojské.

K asi největšímu posunu došlo u klientky na jaře letošního roku (2019), kdy po dvou letech řádného hrazení podnájmu mohla přejít do přímého nájmu společnosti Residomo.

V současné době (červenec 2019) bydlí paní S. stále v přímém nájmu v bytě Residomo. Dluh, na který byla vyhlášena exekuce, má již téměř celý splacený. Smlouva se službou Šance domova na žádost klientky stále trvá, nicméně díky výraznému zlepšení její životní situace byl kontakt omezen na zhruba jednu návštěvu měsíčně. Klientka využívá především poradenství v oblasti komunikace s úřady a institucemi. Je také stále v kontaktu s matkou a sestrou, které ji výrazně psychicky podporují.

Případová studie č. 3: Paní Š.

První kontakt paní Š. se sociálními službami Šance domova proběhl prostřednictvím spolku Zázemí v Ostravě-Kunčičkách, který spadá pod organizaci PORTAVITA. Cílem spolku je poskytovat lidem v tíživé životní situaci podnájemní bydlení v bytech soukromé společnosti Residomo. Paní Š. navštívila Zázemí koncem roku 2018 a žádala o byt pro sebe a svou rodinu. Jakmile prošla vstupním schvalovacím řízením, kdy se zjišťuje zejména bezdlužnost žadatele o byt vůči Residomu, aktuální sociální situace a solventnost, byl jí přidělen byt o velikosti 3+1 přímo v Kunčičkách.

Již k první prohlídce bytu byly spolkem Zázemí přizvány také pracovnice Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Šance domova, které nabídly nové nájemnici spolupráci, resp. pomoc a podporu při zajištění financování a chodu domácnosti. Paní Š. nabídku přijala a následně byla sepsána smlouva o poskytování sociální služby.

V průběhu sestavování prvního individuálního plánu spolupráce se klientka svěřila, že sice mají s manželem tři děti ve věku šest až devět let, ale ty jsou momentálně umístěny v ústavní péči. Z jejího povídání vyplynulo, že měli poměrně stabilní bydlení v jiném městském obvodu Ostravy, ale „její manžel nikde příliš dlouho nevydrží“, proto se z bytu přestěhovali na ubytovnu. Tam se dostali do komunity lidí závislých na návykových látkách, sdíleli s nimi společné prostory a sociální zařízení. To mělo špatný vliv jak na děti, tak na samotné rodiče. Rodiče přestali péči o děti zvládat – nejstarší dcera zanedbávala školní docházku, nejmladší syn těžce nesl častý křik a násilí, děti byly často hladové, zanedbané. Přes několikrát opatření

orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) rodiče nebyli schopni sjednat nápravu, proto v prosinci 2016 přikročil OSPOD k odebrání dětí a jejich umístění do ústavní péče.

Jako stěžejní bod individuálního plánu tedy byla uvedena snaha rodičů získat děti zpět do své péče. Zásadním krokem, který tomu má napomoci, bylo udržení si nového bydlení a zajištění provozu domácnosti. Stejně jako u většiny jiných klientů služby tak klíčová pracovnice hned na začátku spolupráce pomohla paní Š. s vyplněním žádostí o dávky pomoci v hmotné nouzi, dále ji podporovala při zařizování přípojek energií do nového bytu a při jednání s úřady. Kontakt probíhal minimálně jednou týdně dle potřeb klientů.

Vzhledem k tomu, že oba partneři byli nezaměstnaní a po odebrání dětí řešili psychické dopady především alkoholem, měli nějakou dobu po nastěhování problém s pravidelným placením

nájemného a energií. Situace se vyhrotila do té míry, že rodině hrozilo ukončení podnájemní smlouvy a vystěhování. Klientka přesto pořád mluvila o tom, že by moc ráda získala své děti zpět. Pracovnice Šance domova se ji proto snažila neustále motivovat v tomto směru, pomohla rodičům se zpracováním návrhu k soudu na zrušení ústavní péče.

S pracovníci spolku Zázemí byl vyjednáán systém splácení dlužného nájmu a energií, další příchozí platby se již manželé snaží hradit řádně. Oba si našli zaměstnání. Soud vzal jejich dobrou vůli v potaz a v současné době mohou děti v novém domově trávit víkendy a prázdniny. Rodiče jim postupně vybavují pokoj, aby měly do budoucna zajištěny základní životní potřeby. Trvalý návrat z ústavní péče domů k rodičům se tak stává reálným.

Případová studie č. 4: Paní M.

Paní M. se stejně jako většina dalších klientů dozvěděla o službách Šance domova prostřednictvím organizace PORTAVITA, respektive jejího pobočného spolku Zázemí v Ostravě-Kunčičkách. Ten zájemcům o bydlení, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci, podnají má byty soukromé společnosti Residomo.

Paní M. kontaktovala spolek Zázemí v roce 2017. Tehdy žila už poměrně dlouho přímo v této městské části v nájemném bytě soukromého vlastníka. S bydlením však nebyla dlouhodobě spokojená. Problémem byl zejména příliš vysoký nájem, který často nebyla schopná pokrýt a kterému neodpovídal stav pronajatého bytu, kromě toho zmiňovala také špatnou komunikaci s pronajímatelem. Rozhodla se proto pokusit se zažádat o byt právě u Zázemí.

Zanedlouho po podání žádosti se dozvěděla, že úspěšně prošla schvalovacím řízením, v němž obchodní oddělení společnosti Residomo posuzuje zejména bezdlužnost vůči nim samotným, dále aktuální sociální situaci žadatele a jeho schopnost hradit náklady spojené s nájmem a energiemi. Spolek Zázemí jí tedy mohl přidělit byt o velikosti 3+1 opět v lokalitě Ostrava-Kunčičky. Paní M. se sem nastěhovala společně se svými dvěma dětmi, tehdy osmiletou dcerou a pětiletým synem.

Tou dobou proběhl také první kontakt s pracovníci Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Šance domova. Paní M. měla zájem především o nabízenou pomoc při vyjednávání s dodavatelem energií do nového bytu (plyn, elektřina), dále také potřebovala podporu při vyřízení příslušných dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi. Stěžejním a dlouhodobým cílem individuálního plánu klientky bylo udržení si stávajícího bydlení a případný přechod do přímého nájmu společnosti Residomo bez zprostředkující organizace.

Jakmile se rodina zabydlela a sociální situace se stabilizovala, rozhodla se paní M. posunout svůj život dál. Požádala klíčovou pracovníci o pomoc při vyhledání vhodného zaměstnání. Svěřila se, že z minulosti nemá téměř žádné pracovní zkušenosti, protože krátce po narození první dcery řešila velmi vážné zdravotní problémy dcery. Dcera prošla komplikovanou léčbou leukémie a klientka se zaměřila především na péči o ni. V současné době je dcera v remisi a chodí do školy, takže klientka má více prostoru.

Ve spolupráci s klíčovou pracovníci si paní M. našla první zaměstnání v obchodě s potravinami jako pokladní. Krátce na to se jí však naskytla přes známou lépe placená práce u Technických služeb Ostrava, kde pracovala jako třídička odpadu.

Další pozitivní změnou v životě klientky a její rodiny bylo urovnání vztahu s partnerem, s nímž má obě děti a o kterém velmi často mluvila. Partner se k ní vrátil, takže rodině bylo poskytnuto také poradenství ohledně řádného přihlášení další osoby do bytu a ke službám.

V současné době (červenec 2019) je klientka ve vysokém stupni těhotenství, čeká své třetí dítě. Partner je momentálně sice vyřazen z evidence Úřadu práce, ale finančně rodině vypomáhá díky příležitostným brigádám. Partneři se snaží řádně platit nájem a další náklady spojené s bydlením; pokud se stane, že z opodstatněného důvodu nejsou schopni včas cokoliv uhradit, komunikují jak s pracovníci spolku Zázemí, tak s klíčovou sociální pracovníci Šance domova. Frekvence kontaktů byla po dohodě obou stran snížena z původní každotýdenní návštěvy na zhruba jednu návštěvu za dva týdny. Poslední výraznější podpora byla klientce poskytnuta při zařízení dávky mimořádné okamžité pomoci na základní vybavičku pro očekávané dítě.

Vyhodnocení dotazníkového šetření

Všechna párová data (data získaná dotazováním při nastěhování a data získaná při dotazování po dvanácti měsících vztahující se k jednomu jevu) byla testována znaménkovým testem. Tj. byl spočítán rozdíl hodnot na začátku projektu a po 12 měsících, případně naopak tak, aby byl pozitivní posun kladný (od horší varianty odpovědi k lepší variantě odpovědi). Vektor výsledných rozdílů byl pak vstupem do znaménkového testu. Nulová hypotéza je zde tvrzení, že medián rozdělení uvedeného vektoru je roven 0. Alternativní hypotézou je tvrzení, že medián daného rozdělení je větší než nula. Při stanovené hladině významnosti 0,1 není možné v žádném z testovaných případů nulovou hypotézu zamítnout.

Z tohoto důvodu byly testované hypotézy-otázky rozděleny to tří skupin.

U první skupiny hypotéz-otázek je možné na základě shrnujících tabulek tvrdit, že došlo v této otázce ke zlepšení ve výběrovém souboru (příslušná p-hodnota se u otázek v této skupině blíží hladině významnosti). S rostoucím objemem dat by u těchto hypotéz-otázek pravděpodobně p-hodnota klesla až pod hladinu významnosti a nulová hypotéza testu by se pak dala zamítnout ve prospěch alternativní hypotézy. Potvrdilo by se tak, že u dané otázky nastalo zlepšení.

U druhé skupiny hypotéz-otázek je na základě shrnujících tabulek možné tvrdit, že došlo ve výběrovém souboru ke zhoršení (příslušná p-hodnota se u otázek v této skupině blíží 1).

U třetí skupiny nedošlo ke změně, ať už kladné nebo záporné.

Testované proměnné/jevy a stanovené hypotézy byly vybrány na základě rešerše zahraničních studií v oblasti sociálního bydlení, konkrétně se jednalo o následující texty: Lanzeroti, 2004; Johnson, Chamberlain, 2015; Busch-Geertsema, 2013; Bernard, Yuncal, Panadero, 2016; Bassuk a kol., 2014; Gubits a kol., 2015; Kling, 2008; Bretherton, Pleace, 2015; a Aubry, Nelson, Tsemberis, 2015.

Celkem bylo získáno 22 dotazníků pro pečující osoby o rodině při nastěhování, 47 dotazníků o dětech při nastěhování, 13 dotazníků pro pečující osoby o rodině po 12 měsících a 27 dotazníků o dětech po 12 měsících. Popis situace při nastěhování a po 12 měsících je součástí Přílohy. Pro porovnání situace při nastěhování a po nastěhování bylo využito 13 setů dotazníků pro pečující osoby o rodině a 23 setů dotazníků o dětech.

Zlepšení situace

Následuje popis dat, u nichž bylo v rámci analýzy dat identifikováno zlepšení.

1. Jak bezpečně se cítíte?

Tabulka 3: Pocit bezpečí

Při ¹	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3	NA ²	8	2	2
Po ³	2	2	2	2	3	2	2	2	3	4	3	3	3	NA

Kategorizace dat: 2-bezpečně, 3-v nebezpečí, 4-velmi v nebezpečí, 8-nevím

Tabulka 4: Shrnutí I.

zhoršení	stejně	zlepšení
1	6	4

p-hodnota = 0,1875

V rámci mapování pocitu bezpečí došlo u čtyř osob ke zlepšení vnímání situace, u šesti osob k zachování stejného hodnocení situace a u jedné osoby ke zhoršení vnímání situace.

2. Kolik měsíčně chybí korun?

Tabulka 5: Chybějící finance v měsíci

Částka	2000	NA	8000	2000	5000	5000	5000	7000	NA	NA	0	4500	NA
Při	NA	98	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Po	500	NA	5000	0	2000	NA	19000	0	NA	5000	0	5000	NA

¹ Situace při nastěhování.

² Hodnota NA v tabulkách se získanými daty znamená, že příslušný údaj nebyl k dispozici – nebyl respondentem vyplněn.

³ Situace po 12 měsících.

Tabulka 6: Shrnutí II.

zhoršení	stejně	zlepšení
2	1	5

p-hodnota = 0,2266

V rámci mapování chybějící částky měsíčně došlo u pěti osob ke zlepšení, u jedné osoby k zachování situace a u dvou osob ke zhoršení.

3. Půjčujete si krátkodobě?

Tabulka 7: Krátkodobé půjčky

Při	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2
Po	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	NA

Kategorizace dat: 1-ano, 2-ne

Tabulka 8: Shrnutí III.

zhoršení	stejně	zlepšení
1	6	5

p-hodnota = 0,1094

V rámci mapování krátkodobých půjček bylo vnímáno zlepšení (tj. nevyužívání krátkodobých půjček) u pěti osob, šest osob popisovalo, že nedošlo ke změně situace a jedna osoba vnímala zhoršení situace (tj. častější využívání krátkodobých půjček).

4. Kolik dní před výplatou docházejí peníze?

Tabulka 9: Dny před výplatou bez peněz

Počet dní	14	14	NA	7	7-10	14	14	7	NA	NA	NA	7	NA
Při	NA	98 ⁴	NA	NA	NA	NA	98	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Po	7	NA	7	7	7	NA	NA	NA	NA	jak kdy	7	7	NA

Tabulka 10: Shrnutí IV.

zhoršení	stejně	zlepšení
0	2	2

p-hodnota = 0,25

⁴ Respondent uvedl, že neví.

V rámci analýzy počtu dní, kdy chybí před výplatou finance, došlo u dvou osob ke zlepšení (tj. snížení počtu dní, kdy před výplatou docházejí peníze), dvě osoby vnímaly situaci jako stejnou a u žádné osoby nedošlo ke vnímanému zhoršení situace.

5. Má dítě onemocnění dýchacích cest?

Tabulka 11: Onemocnění dýchacích cest u dětí

Při	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Po	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Kategorizace dat: 1-ano, 2-ne

Tabulka 12: Shrnutí V.

zhoršení	stejně	zlepšení
0	20	3

p-hodnota = 0,125

Dvacet osob uvedlo, že ve vztahu k existenci dýchacích onemocnění u dětí nedošlo ke změně, tři osoby uvedly, že došlo ke změně k lepšímu.

6. Je dítě nešťastné, smutné, skleslé?

Tabulka 13: Duševní pohoda dítěte

Při	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	2	3	
Po	3	NA	NA	3	3	1	3	NA	NA	3	3	3	3	NA	NA	NA	NA	NA	3	3	NA	2	3

Kategorizace dat: 1-často, 2-občas, 3-vůbec

Tabulka 14: Shrnutí VI.

zhoršení	stejně	zlepšení
1	9	3

p-hodnota = 0,3125

Ze získaných dat je patrné, že u devíti dětí došlo k zachování situace ve vztahu k jejich náladě, u jednoho dítěte došlo k vnímanému zhoršení nálady dítěte a u tří dětí došlo k vnímanému zlepšení jejich nálady.

7. Víra v druhé osoby: většina lidí by se snažila podvést versus většina lidí je poctivá

Tabulka 15: Víra v druhé osoby

Při	10	5	0	5	0	0	10	0	1	NA	0	5	0
Po	5	1	1	7	5	1	1	4	5	1	1	1	3

Kategorizace dat: stupňování pocitu na škále 0 až 10

Tabulka 16: Shrnutí VII.

zhoršení	stejně	zlepšení
4	0	8

p-hodnota = 0,1938

U osmi osob došlo ke zvýšení víry v lidi a u čtyř osob došlo k posílení nedůvěry v lidi. Vnímání důvěry či nedůvěry v osoby nezůstalo stejné u žádného z dotazovaných.

8. Je ve škole dítě šikanováno?

Tabulka 17: Šikana dětí

Při	3	9	9	3	3	1	2	NA	9	9	3	2	3	NA	NA	NA	9	9	2	9	3	2	NA
Po	3	NA	NA	3	3	8	2	NA	NA	2	3	2	3	NA	NA	NA	NA	NA	3	3	NA	3	3

Kategorizace dat: 1-často, 2-občas, 3-vůbec, 8-nevím, 9-odmítl/a odpovědět

Tabulka 18: Shrnutí VIII.

zhoršení	stejně	zlepšení
0	7	2

p-hodnota = 0,25

Ve vztahu k hodnocení šikany dětí ve škole došlo u dvou dětí ke zlepšení situace, u sedmi dětí se situace nezměnila a u žádného z dětí nedošlo ke zhoršení situace.

9. Je dítě neklidné, neposedné, příliš aktivní?

Tabulka 19: Neposednost dětí

Při	1	2	3	2	2	2	2	3	1	1	1	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1
Po	3	NA	NA	2	2	2	1	NA	NA	1	2	2	3	NA	NA	NA	NA	NA	3	3	NA	1	3

Kategorizace dat: 1-často, 2-občas, 3-vůbec

Tabulka 20: Shrnutí IX.

zhoršení	stejně	zlepšení
2	5	6

p-hodnota = 0,1445

Z hlediska hodnocení neklidnosti a neposednosti dětí došlo u šesti dětí ke zlepšení, u pěti dětí se situace nezměnila a u dvou dětí došlo ke zhoršení situace.

10. Opatrnost versus důvěra: Člověk nemůže být nikdy dost opatrný versus většině lidí se dá důvěřovat

Tabulka 21: Opatrnost versus důvěra

Před	0	5	0	5	1	0	0	5	1	NA	0	5	4
Po	4	1	2	5	5	1	1	8	3	3	1	1	3

Kategorizace dat: stupňování pocitu na škále 0 až 10

Tabulka 22: Shrnutí X.

zhoršení	stejně	zlepšení
3	1	8

p-hodnota = 0,1133

Důvěra v druhé se zvýšila u osmi osob, u jedné osoby zůstala důvěra v druhé stejná a u třech osob vzrostla opatrnost ve vztahu k druhým idem.

Zhoršení situace

Následuje popis dat, u nichž bylo v rámci analýzy dat identifikováno zhoršení.

1. Kolikrát ošetření na pohotovosti?

Tabulka 23: Ošetření na pohotovosti

Při	0	1	0	1	2	0	0	3	0	10	0	0	NA
Po	1	0	1	2	98	1	0	0	3	4	0	1	1

Kategorizace dat: počet ošetření na pohotovosti za posledních 6 měsíců.

Tabulka 24: Shrnutí XI.

zhoršení	stejně	zlepšení
6	2	3

p-hodnota = 0,9102

Ve vztahu k počtu ošetření na pohotovosti došlo u šesti osob ke zvýšení počtu ošetření na pohotovosti, u dvou osob zůstal počet ošetření na pohotovosti stejný a u tří osob došlo ke snížení počtu ošetření na pohotovosti (tedy ke zlepšení).

2. Výskyt neklidu

Tabulka 25: Výskyt neklidu

Při	5	5	3	3	3	5	3	3	5	5	3	3	5
Po	4	4	2	3	3	5	2	5	5	1	3	5	3

Kategorizace dat: 1-pořád, 2-většinou, 3-občas, 4-skoro nikdy, 5-nikdy

Tabulka 26: Shrnutí XII.

zhoršení	stejně	zlepšení
6	5	2

p-hodnota = 0,9648

Vnímaný výskyt neklidu se zhoršil z hlediska častosti výskytu u šesti osob. Stejný výskyt neklidu zůstal u pěti osob. Výskyt neklidu se snížil u dvou osob.

3. Výskyt deprese

Tabulka 27: Výskyt deprese

Při	5	5	5	5	5	5	5	1	5	3	5	5	3
Po	3	5	2	5	5	5	3	5	5	1	3	5	5

Kategorizace dat: 1-pořád, 2-většinou, 3-občas, 4-skoro nikdy, 5-nikdy

Tabulka 28: Shrnutí XIII.

zhoršení	stejně	zlepšení
5	6	2

p-hodnota = 0,9375

Vnímaný výskyt deprese byl z hlediska její častosti stejný u šesti osob. K častějšímu výskytu deprese došlo u pěti osob a k méně častému výskytu deprese u dvou osob.

4. Životní spokojenost

Tabulka 29: Životní spokojenost

Při	10	5	10	4	5	10	5	7	10	NA	8	10	5
Po	5	1	1	7	5	10	1	5	10	5	9	4	5

Kategorizace dat: hodnocení na škále: 0-nejsem spokojen až 10-jsem maximálně spokojen

Tabulka 30: Shrnutí XIV.

zhoršení	stejně	zlepšení
6	4	2

p-hodnota = 0,9648

U šesti osob došlo ke zhoršení vnímané životní spokojenosti, u čtyř osob byla vnímaná životní spokojenost hodnocena na stejné úrovni a u dvou osob došlo ke zvýšení vnímané životní spokojenosti.

Proměnné beze změny

Následující proměnné zůstaly při analýze dat beze změny: zdravotní stav; četnost odvozů sanitkou; četnost hospitalizace; pocit složitosti světa; kouření; kouření v místnosti, kde přebývají děti; nervozita; zoufalost; pomáhání dětem s úkoly; využívání služeb zastaváren; pocit kontroly nad vlastními dluhy; výskyt astmatických záchvatů u dětí; pozitivní pocity dítěte ve vztahu k chození do školy; neposlušnost dítěte (ve škole); trávení času s „problémovými“ dětmi; osamělost dítěte (ve škole); pocit bezpečí dítěte ve škole; stravování dítěte ve školní jídelně a účast dítěte na mimoškolních aktivitách.

To, že v daných situacích nedošlo ke změně, může být ovlivněno limity získaných dat, kdy byly získány sety rozhovorů při nastěhování a po dvanácti měsících od nastěhování jen u omezeného počtu respondentů z důvodu: a) časového harmonogramu projektu; b) nižší ochoty respondentů vyplňovat dotazníky po dvanácti měsících pobytu z důvodu obavy z/či reálného vystěhování.

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI AKTÉRY PROJEKTU

Spolupráce z perspektivy zaměstnanců Diecézní charity Ostravsko-Opavské

Spolupráce se „Zázemím“ (PORTAVITA) byla hodnocena na základě rozhovorů s pracovníky projektu Šance domova. Spolupráce se soukromým poskytovatelem sociálního bydlení byla hodnocena jako přinášející „pro i proti“.

- V kategorii „**pro**“ lze na základě hodnocení pracovníků projektu zařadit následující skutečnosti:
 - existence bytového fondu, který lze využít v rámci projektu;
 - oddělení sociální práce od zprostředkování, správy bydlení a správy plateb za bydlení;
 - předávání informací z oblasti sociální práce a oblasti zprostředkování, správy bydlení a správy plateb za bydlení za účelem poskytnutí komplexní podpory klienta.
- V kategorii „**proti**“ lze na základě hodnocení pracovníků projektu zařadit následující skutečnosti:
 - změna strategie soukromého poskytovatele bytového fondu v oblasti Kunčičky s sebou nese riziko, že rodiny, které byly v rámci projektu zabydleny, a byla jim poskytnuta komplexní podpora sociální práce, o byty přijdou; to může vést

k následujícím důsledkům: a) navrácení rodin do situace bezdomovectví; b) snížení či úplné vymizení efektu poskytnuté podpory v rámci projektu (poskytování sociální práce a zisk bydlení); c) nárůst nedůvěry rodin k projektům poskytujícím sociální bydlení a sociální práci.

- soukromý poskytovatel bytového fondu může nastavovat vysoké prahy pro vstup do bydlení (bezdlužnost u společnosti, neexistence dluhů na energiích, neexistence stížností ve vztahu ke společnosti atd.) a pro udržení si bydlení (např. práce s možností nastavení splátkového kalendáře při nemožnosti hradit nájem).

Spolupráce z perspektivy zaměstnanců Zázemí pobočného spolku Spolku PORTAVITA

Pracovníci reflektují, že existují dva základní směry poskytování sociální práce v bydlení. Prvním z nich je směr, kdy sociální pracovník provádí aktivní monitoring placení pohledávek vůči poskytovateli bydlení jako prevenci vzniku možného „problému“. Druhý směr je směrem více zplnomocňujícím klienty ke kontrole placení pohledávek a větší založení poskytování angažovanosti sociální práce v oblasti monitoringu hrazení pohledávek na dobrovolnosti klienta. Pracovníci v rozhovoru přitom nehodnotili, který z těchto směrů je vhodnější, nicméně zdůrazňují, že v obou směrech je nezbytná komunikace mezi zprostředkovatelem bydlení a organizací poskytující sociální práci (sociálními pracovníky i jejich vedením).

Pracovníci identifikovali čtyři důležité oblasti spolupráce:

1. pracovníci kladli velký důraz na komunikační provázanost mezi sociálními pracovníky a zprostředkovatelem a správcem bydlení; kdy je společným cílem „hledání cest, jak klienty udržet v bydlení“. Informace o aktuálním dění a případných problémech v rodině („informace z terénu“) vnímali jako umožňující „udělat správné rozhodnutí a správně nasměrovat“. V tomto pojetí byla pracovníky samotná sociální práce vnímána jako nástroj „udržení klienta v bytě“.⁵ Nástrojem realizace komunikační provázanosti jsou přitom, dle pracovníků, pravidelné schůzky mezi aktéry.
2. druhou oblastí důrazu, z perspektivy pracovníků, byla oblast přiměřeného počtu klientů na jednoho pracovníka poskytujícího sociální práci;
3. třetí oblastí důrazu byla oblast zaměřená na důvěrnost informací sdělených mezi pracovníky zajišťujícími realitní činnost a pracovníky zajišťujícími sociální práci;
4. čtvrtou oblastí, která byla pracovníky zprostředkovatele bydlení vnímána jako důležitá, byla oblast práce se sousedstvím ze strany organizace poskytující sociální práci při poskytování (sociálního) bydlení, která byla vnímána jako prevence možných konfliktů;

⁵ Samozřejmě s reflexí toho, že je situace cílové skupiny multifaktoriálně podmíněná a sociální pracovník nemůže mít vliv na (spolu)působení všech faktorů.

vyhodnocení naplnění teorie změny

Základním předpokladem teorie změny bylo, že poskytování sociální služby žadatelům a účastníkům sociálního bydlení povede ke změně jejich životní situace.

K vyhodnocení naplnění teorie změny, lze uvést souhrnné údaje o podpořených rodinách a osobách v rámci projektu.

- Celkem podpořeno rodin: 43
- Celkem podpořeno osob: 54
 - z toho žen: 41
 - z toho mužů: 10
 - z toho dětí⁶: 2
- Nezařazení do projektu⁷: 0
- Ukončené smlouvy⁸: 17 (k 31. 8. 2019), 20 (předpoklad do konce projektu)

⁶ Děti byly započítány pouze tehdy, pokud byla poskytnuta podpora přímo jim samotným (např. pomoc při hledání zaměstnání pro nezletilého staršího 15 let). Nebyly započítávány děti žijící v rámci podpořených rodin.

⁷ Do projektu byl zařazen každý zájemce, který splnil podmínky nájemního či podnájemního bydlení (nejčastěji Zázemí, resp. Residoma).

⁸ Nejčastějším důvodem ukončení smlouvy bývá stěhování, dlouhodobá nespokojenost či opakované porušování pravidel sociální služby.

Úspěšní klienti

„Původně byl jako indikátor úspěšnosti myšlen přechod klientů do tzv. přímého nájmu (nejčastěji u společnosti Residomo). V posledním roce realizace projektu však došlo k výraznému úbytku vhodných bytů pro klienty našich služeb. Důvodem je jednak kritický nedostatek bytů na území města Ostrava obecně, ale také snaha společnosti Residomo zrekonstruovat bytový fond v lokalitě Ostrava-Kunčičky, kde je vhodných bytů pro bydlení s doprovodným sociálním programem nejvíce, a s tím spojené vystěhovávání obyvatel lokality, často bez poskytnutého náhradního bydlení (neprodloužení nájemní smlouvy na dobu určitou).

V tuto chvíli proto považujeme za úspěšného takového klienta, který je schopen stabilně bydlet v pro něj vhodném bytě, zvládá chod domácnosti, plní si své povinnosti a spolupracuje s majitelem bytu a dodavateli služeb. Kdybychom tedy měli úspěšnost vyčíslit, počítali bychom všech 37 s naší službou aktuálně spolupracujících klientů.“ (Vedoucí sociální pracovnice Šance domova).

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že u klientů Šance domova došlo k pozitivním změnám v následujících oblastech: zvýšení pocitu bezpečí; zlepšení situace v oblasti „chybění financí v měsíci“; snížení využívání krátkodobých půjček; snížení počtu dní, kdy před výplatou dochází peníze; zlepšení dýchacích obtíží u dětí; zlepšení duševní pohody dětí (tj. dítě není nešťastné, smutné a skleslé); zvýšení víry v druhé osoby; snížení výskytu šikany dětí; zvýšení důvěry v druhé.

V rámci šetření bylo rovněž zjištěno, že došlo k negativním změnám v následujících oblastech: zvýšení počtu ošetření na pohotovosti; zvýšení četnosti výskytu neklidu; zvýšení četnosti výskytu deprese; snížení celkové životní spokojenosti. Ve vztahu k posledním třem oblastem, u nichž došlo k negativním změnám lze tyto změny vysvětlit obavami ze změny bytové situace v souvislosti se změnou bytové politiky soukromého poskytovatele bytového fondu v projektu.

V rámci krátkodobých dopadů projektu bylo předpokládáno, že realizací projektu bude podstatně změněna sociální situace několika desítek rodin a jejich dětí v důsledku získání vlastního stabilního nájemního bydlení, a to alespoň u 25 rodin. Dalších alespoň 25 rodin bude řešit příčiny své kritické bytové situace a dosáhnou alespoň částečných úspěchů. **Tento předpoklad lze na základě výše uvedených dat považovat za naplněný.**

Předpokladem stanoveným pro dlouhodobé dopady projektu bylo rozšíření zkušeností z práce s cílovou skupinou. V rámci evaluace projektu bylo stanoveno: 11 principů práce s klienty v sociálním bydlení; nastavení intenzity spolupráce s klienty a postup práce s klienty. **I tento předpoklad lze proto považovat za naplněný.**

DOPORUČENÍ PRO REALIZACI PROJEKTŮ PODOBNÉHO CHARAKTERU

Pro realizaci projektů podobného charakteru lze stanovit následující doporučení:

- V rámci hodnoceného projektu se jevílo být zcela stěžejní oddělení sociální práce a realitní činnosti s ohledem na pracovní náplň sociálního pracovníka a nastavení vztahu sociálního pracovníka s klientem. Pro realizaci projektu proto byla stěžejní možnost oddělit smlouvu o poskytování sociální služby a nájemní smlouvu.
- Pro spolupráci mezi sociálními pracovníky a pracovníky poskytující realitní činnost je zcela stěžejní nastavení vzájemné komunikace.
- V rámci realizace podobného projektu (do budoucna) je nezbytné klást důraz na:
a) zajištění podpory sociální práce i v situaci, kdy klienti přijdou z nějakého důvodu o bydlení; b) zajištění možnosti zůstat v bydlení (v konkrétním bytě, v němž je rodina zabydlena) i po skončení projektu.
- Pro nastavení sociální práce je důležité považovat jako součást sociální práce i práci se sousedstvím.
- Při nastavování počtů intervencí: a) v projektu; b) ve spolupráci s konkrétním klientem; je nezbytné klást důraz na individuální potřebu klienta a reálné časové možnosti sociálního pracovníka. V projektu se vyskytovali klienti s různou mírou potřeby různě

zaměřené a různě intenzivní sociální práce. V některých případech vyžadovali klienti minimální potřebu podpory ze strany sociálního pracovníka a měli zájem zejména „bydlet“. V jiných případech byla naopak potřeba podpory ze strany sociálního pracovníka vysoká s ohledem na komplexnost zakázky klienta.

- Sociální práce v projektech zaměřených na podporu v bydlení či přímo v projektech sociálního bydlení by měla být založena na dobrovolnosti. Je to tedy právě klient, kdo by měl mít možnost určit, zda (a kdy) má či nemá o podporu v podobě sociální práce zájem.
- Ve vztahu ke změně strategie soukromého poskytovatele bytového fondu v oblasti Kunčičky je nezbytné nalézat možnosti zisku bytového fondu v rámci: a) udržitelnosti hodnoceného projektu; b) realizace případných navazujících projektů. Jedním z možných řešení se jeví rozšíření spolupráce mezi Diecézní charitou ostravsko-opavskou a obcemi či zisk vlastního bytového fondu (např. prostřednictvím IROP). V rámci udržitelnosti projektu již Diecézní charita ostravsko-opavská nabídla možnost spolupráce obcím a Moravskoslezskému kraji v podobě poskytování sociální služby.
- Na makroúrovni lze doporučit přijetí zákona o sociálním bydlení, který by udával obcím povinnost zajišťovat sociální bydlení lidem v bytové nouzi a parametry tohoto poskytování.

POUŽITÁ LITERATURA

American Psychological Association (APA). *Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct*. 2010. [Online]. [Citace: 25. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.apa.org/ethics/code/>

AUBRY, T., NELSON, G., TSEMBERIS, S. 2015. Housing First for People with Severe Mental Illness who are Homeless: A Review of the Research and Findings from the At Home– Chez soi Demonstration Project. *Canadian Journal of Psychiatry*, 60, 11.

BASSUK, E. L., CARMELA, J., DeCANDIA, TSERTZVADZE, A., RICHARD, M. K. 2014. The effectiveness of housing interventions and housing and service interventions on ending family homelessness: A systematic review. *American Journal of Orthopsychiatry*, 84, 5, 457-74.

BERNARD R., YUNCAI, R., PANADERO, S. 2016. Introducing the Housing First Model in Spain: First Results of the Habitant Programme. *European Journal of Homelessness*, 10, 1, 53 – 82.

BRETHERTON, J., PLEACE N. 2015. *Housing First in England: An Evaluation of Nine Services*. Centre for Policy Housing.

BUSCH-GEERTSEMA, V. 2013. *Housing First Europe Final Report*. Bremen/Brussels: European Union Programme for Employment and Social Solidarity – PROGRESS (2007 – 2013).

GUBITS, D. et al. 2015. *Family Options Study Short-Term Impacts of Housing and Services Interventions for Homeless Families*. Washington: U.S. Department of Housing and Urban Development Office of Policy Development and Research.

JOHNSON, G., CHAMBERLAIN, C. 2013. *Evaluation of the Melbourne Street to Home Program: 12 moth outcomes*. Canberra: Department Government Department of Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs.

KLING, J. 2008. *Summary Overview of Moving to Opportunity: A Random Assignment Housing Mobility Study in Five U.S. Cities*. National Bureau of Economic Research.

LANZEROTTI, L. 2004. *Housing First For Families. Research to Support the Development of a Housing First for Families Training Curriculum*. The National Alliance to End Homelessness.

Metodika pro evaluaci nesoutěžních projektů OP Zaměstnanost 2014–2020

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.

RIESSMAN, Catherine, Kohler. *Narrative methods for the human sciences*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore: SAGE Publications, 2008. ISBN 978-0-7619-2998-7.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Teorie změn projektu.....	5
Tabulka 2: Evaluační matice	6
Tabulka 3: Pocit bezpečí.....	23
Tabulka 4: Shrnutí I.....	23
Tabulka 5: Chybějící finance v měsíci	23
Tabulka 6: Shrnutí II.....	24
Tabulka 7: Krátkodobé půjčky	24
Tabulka 8: Shrnutí III.....	24
Tabulka 9: Dny před výplatou bez peněz	24
Tabulka 10: Shrnutí IV.	24
Tabulka 11: Onemocnění dýchacích cest u dětí	25
Tabulka 12: Shrnutí V.	25
Tabulka 13: Duševní pohoda dítěte.....	25
Tabulka 14: Shrnutí VI.	25
Tabulka 15: Víra v druhé osoby	26
Tabulka 16: Shrnutí VII.	26
Tabulka 17: Šikana dětí.....	26
Tabulka 18: Shrnutí VIII.	26
Tabulka 19: Neposednost dětí.....	26
Tabulka 20: Shrnutí IX.....	27
Tabulka 21: Opatrnost versus důvěra	27
Tabulka 22: Shrnutí X.....	27
Tabulka 23: Ošetření na pohotovosti	27
Tabulka 24: Shrnutí XI.....	27
Tabulka 25: Výskyt neklidu	28
Tabulka 26: Shrnutí XII.....	28
Tabulka 27: Výskyt deprese.....	28
Tabulka 28: Shrnutí XIII.....	28
Tabulka 29: Životní spokojenost.....	28
Tabulka 30: Shrnutí XIV.	29

SEZNAM SCHÉMAT

Schéma 1: Průběh evaluace pomocí Teorie vedené evaluace dopadů.....	4
Schéma 2: Potvrzení teorie změny případovými studii.....	15

SEZNAM VYUŽITÝCH ZKRATEK

a kol.	a kolektiv.
aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
např.	na příklad
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí

PŘÍLOHA

Vyhodnocení dotazníkového šetření po nastěhování

V následující Příloze jsou vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření u rodin po nastěhování, konkrétně se jedná o výsledky dotazníkového šetření v dotazníku pro pečující osoby, v dotazníku o dětech a v dotazníku pro partnery.

Dotazník pro pečující osoby o rodině

HISTORIE BYDLENÍ

- **Jak jste se dostali do nepříznivé životní situace:** vystěhování, pobyt v nevyhovujících podmínkách, pobyt v nejistých formách bydlení (azylové domy, ubytovny), dluhy (příp. nedostatek financí), partnerské neshody, osamostatnění se od rodiny
- **Předchozí ubytování:** nájemní bydlení 13, v bytě u příbuzných nebo u známých 5, ubytovna 2, azylový dům 2
- **Jak dlouho bydleli v předchozím ubytování:** průměrně 2,3 roků
- **Jak dlouho to je, co bydleli v bytě s nájemní smlouvou alespoň na 6 měsíců:** průměrně bydleli před 4 roky, nikdy nebydleli 3, vždy bydleli v nájemním bytě 3, neví 2
- **Průměrný počet stěhování v životě:** 2,5 x (zaokrouhleno)
- **Kolik Vám bylo let, když jste se poprvé ocitl/a bez stálého bydlení nebo bez domova:** průměrně: 22 let, nejméně 9, nejvíce 36, nejčastěji (modus) 21
- **Co stěžuje nalezení trvalého bydlení mimo projekt:** finance 5, dluhy 2, exekuce 1, špatná lokalita 1, etnická příslušnost 4, nedostatečný bytový fond v Ostravě 1, nic 2

SLOŽENÍ DOMÁCNOSTI

- **Celkový počet domácností:** 22
- **Počet členů domácnosti:** průměr 3 (3,2), nejméně 2, nejvíce 6, nejčastěji (modus) 2
- **Počet domácností, ve kterých aktuálně žije nějaké dítě:** 21
- **Počet dětí v rodinách:** celkem 47, průměrně v rodině 2, nejméně 1, nejvíce 5, nejčastěji (modus) 2
- **Počet dětí žijících v rodině:** celkem 39, průměrně v rodině 2, nejméně 0, nejvíce 4, nejčastěji (modus) 2
- **Věk dětí v rodinách:** průměrně 7,5 roků, nejvíce 17, nejméně 0,5
- **Věk dětí žijících v domácnostech:** průměrně 8 let, nejvíce 17, nejméně 0,5
- **Počet domácností, kde respondent s partnerem:** 10

ZAMĚSTNÁNÍ A PLACENÁ PRÁCE

- **Vykonávání placené práce:** ano 6, ne 16
- **Důvody proč ne:** nejčastěji - mateřská dovolená 9, pracovní neschopnost 2, MD + pracovní neschopnost 1, problémy s péčí o děti 2, nemožnost najít práci 1, problémy s bydlením 1

- **Pracovní smlouva:** na dobu neurčitou 1, na dobu určitou na 1 rok a více 3, na dobu určitou na méně než rok 2, bez smlouvy 2, neodpověděla 1
- **Průměrný měsíční příjem domácnosti:** 15 995 Kč
- **Částka, která měsíčně chybí do pokrytí potřeb domácnosti:** průměrně 4 800 Kč
- **Co konkrétně nemohou rodiny zaplatit:** školní potřeby, oblečení, hygiena, léky, potraviny (často krmení pro kojence), vybavení bytu, energie
- **Jak často dáváte věci do zastavárny:** 8 rodin musí dávat pravidelně věci do zastavárny, průměrně 2 x měsíčně, 14 rodin služby zastaváren nevyužívají,
- **Krátkodobé půjčky, aby vyšli s penězi do výplaty / příchodu sociálních dávek:** půjčuje si 13, nepůjčuje si 8, odmítl odpovědět 1; všichni, co si půjčují, uvádí, že si půjčují u rodiny
- **Jak dlouho před výplatou dochází peníze:** průměrně 11 dní, nejméně 7 dní, nejvíce 21 dní, nejčastěji (modus) 7dní (na otázku odpovědělo 13 osob)
- **Splácení dluhů každý měsíc:** ano 10, ne 12
- **Průměrná výše splátky dluhu:** 2250 Kč (z šesti odpovědí)
- **Vnímaná možnost kontrolovat dluhy:** mohu výrazně snížit své dluhy 5; mohu částečně snížit své dluhy 4; nemohu snížit své dluhy, ale zůstávají stejné 3; nemohu snížit své dluhy, navyšují se 5; neví 1; neodpověděla 4; tj. **36 % domácností vnímá, že nemůže snížit své dluhy**

OSOBA RESPONDENTA

- **Zdravotní stav:** dobrý 13, uspokojivý 5, špatný 3, neodpověděl 1
- **Jak moc zdravotní stav omezuje v každodenních aktivitách:** omezuje hodně 1, omezuje do určité míry 5, neomezuje 16
- **Jak často jste se během posledních 30 dnů cítila:** **nervózní:** pořád 6, většinou 3, občas 11, skoro nikdy 1, nikdy 1; **zoufalá:** pořád 3, většinou 3, občas 3, skoro nikdy 1, nikdy 12; **v depresi:** pořád 1, většinou 2, občas 4, nikdy 15; **všechno je moc složité:** pořád 2, většinou 5, občas 6, skoro nikdy 1, nikdy 8; **k ničemu / bezcenná:** pořád 1, většinou 1, občas 5, skoro nikdy 1, nikdy 14
- **Kolikrát byl v posledních 6 měsících někdo:** ošetřen na pohotovosti – v 9 rodinách (1 ošetření 5x, 2, 3, 5 a 10 ošetření – 1x); odvezen sanitkou do nemocnice - ve 2 rodinách (počty odvezení – 1, 3), 1 resp. odmítl odpovědět; hospitalizován – v 5 rodinách (počty hospitalizací – 1 (4 rodiny), 2(1 rodina))
- 3 ženy uvedly, že jsou v současné době **těhotné**, 17 že nejsou a 1 že neví, zda je či není
- 18 osob uvedlo, že kouří, 4 osoby uvedly, že nekouří

CELKOVÁ SITUACE

- **Jak jste spokojena se svým současným životem:** průměr 6,4
- **Jak bezpečně se cítíte, když procházíte po setmění sama v okolí vašeho bydliště:** bezpečně 9, v nebezpečí 9, velmi v nebezpečí 2, neví 1, neodpověděli 1

- **Viděla jste posledních šesti měsících v okolí bydliště někoho užívat nebo prodávat drogy:** ano 5 (jednorázově 4, opakovaně 1), ne 15, neví 1, neodpověděl 1
- **Snaha vloupat se do bytu v posledních šesti měsících:** ano 2 (jednorázově), ne 17, nevím 1, neodpověděl 1
- **Nemá cenu obracet se na úřady, protože ty se o problémy obyčejného člověka příliš nezajímají:** souhlasí 12, nesouhlasí 7, neví 3
- **Dnes člověk vskutku neví, na koho se může spolehnout:** souhlasí 18, nesouhlasí 3, neví 1
- **S kolika lidmi lze hovořit o soukromých záležitostech:** s nikým 4, s jedním člověkem 5, s dvěma 6, s třemi 3, se čtyřmi až šesti 3, s deseti a více 1
- **Co dělá největší starosti:** finance 11, děti 5, bydlení 4, zvíře 1, nevím 2, soud 1, vztahy 1, nic 1, neodpověděli 1
- **Co dělá největší radost:** děti 18, rodina 1, partner 2, pes 1, nic 2

Dotazník o dětech

- **Počet dětí celkem:** 47
- **Dítě nebydlí v domácnosti:** 8 dětí; 4 děti žijí u příbuzných, ostatní jsou ústavní či pěstounské péči, dítě s matkou průměrně nežije 6,3 let,
- **Počet dětí žijících v domácnostech:** 39
- **(ze všech 47 dětí) V minulosti se stalo, že dítě nežilo v domácnosti:** ano stalo 10 (nestalo 35), průměrně se jednalo o dobu 6,5 let, místo pobytu: pěstounská péče 2, kojenecký ústav 1, rodina 7, dětský domov 4
- **(ze všech 47 dětí) Děti s postižením (fyzickým, mentálním, duševním):** 1 (ADHD)
- **(ze všech 47 dětí) Počet dětí, které chodí do školy / školky:** 30
- **(ze všech 47 dětí) Počet dětí, které nepostoupili ve škole do dalšího ročníku:** 1 (1 – odpovídající neví, 28 - postoupilo)
- **(ze všech 47 dětí) Kolik dní vyučování zameškalo dítě během posledního měsíce (z dat o 20 dětech, u 9 odpovídající neví, kolik zameškalo, u zbylých 18 bez odpovědi):** průměr 6, nejméně 0, nejvíce 14, nejčastěji (modus): 5; důvody: nemoc, rodinné důvody
- **(ze všech 47 dětí) Chodí dítě rádo do školy:** ano 17, ne 10, nevím 2
- **(ze všech 47 dětí) Stává se, že se kvůli chování spolužáků nemůže soustředit na výuku:** ano 12, ne 14, nevím 3
- **(ze všech 47 dětí) Dítě je ve škole v bezpečí:** ano 22, ne 3, nevím 4
- **(ze všech 47 dětí) Kolik hodin během minulého týdne strávil/a děláním domácích úkolů:** průměr 1,5
- **(ze všech 47 dětí) Chodí dítě na obědy do školní jídelny:** ano 6, ne 20, nevím 3 (důvody proč ne: finance 4, „doma se vaří“ 9, malé obědy/špatně vaří/nechtěl 1/1/1)
- **(ze všech 47 dětí) Účast na mimoškolních aktivitách v průběhu posledního měsíce:** ano 8, ne 17, nevím 4

- **(ze všech 47 dětí) Kde v posledním měsíci trávilo dítě čas po škole:** doma 13, jinde 14 (rodina 2, venku 11, s přítelem 1)
- **(ze všech 47 dětí) Je ve škole šikanovaný/á:** ano často 1, ano občas 4, ne 21, nevím 8, odmítl odpovědět 9
- **(ze všech 47 dětí) Je doma neposlušný:** často 7, občas 17, vůbec 18, nevím 2
- **(ze všech 47 dětí) Je neklidný:** často 17, občas 15, vůbec 11, nevím 2
- **(ze všech 47 dětí) Má onemocnění dýchacích cest:** ano 7, ne 39
- **(z dětí žijících v rodinách) V minulosti se stalo, že dítě nežilo v domácnosti:** ano stalo 4 (nestalo 35), průměrně se jednalo o dobu 5,25 let, místo pobytu: kojenecký ústav 1, rodina 3
- **(z dětí žijících v rodinách) Děti s postižením (fyzickým, mentálním, duševním):** 1 (ADHD)
- **(z dětí žijících v rodinách) Počet dětí, které chodí do školy / školky:** 22
- **(z dětí žijících v rodinách) Počet dětí, které nepostoupili ve škole do dalšího ročníku:** 1 (1 – odpovídající neví, 20 - postoupilo)
- **(z dětí žijících v rodinách) Kolik dní vyučování zameškalo dítě během posledního měsíce** (z dat o 20 dětech, u 1 odpovídající neví, kolik zameškalo, u zbylých bez odpovědi): průměr 6 dní, nejméně 0 dní, nejvíce 14 dní, nejčastěji (modus): 5 dní; důvody: nemoc, rodinné důvody
- **(z dětí žijících v rodinách) Chodí dítě rádo do školy:** ano 14, ne 8
- **(z dětí žijících v rodinách) Stává se, že se kvůli chování spolužáků nemůže soustředit na výuku:** ano 11, ne 10
- **(z dětí žijících v rodinách) Dítě je ve škole v bezpečí:** ano 18, ne 2, nevím 1
- **(z dětí žijících v rodinách) Kolik hodin během minulého týdne strávil/a děláním domácích úkolů:** průměr 1,3
- **(z dětí žijících v rodinách) Chodí dítě na obědy do školní jídelny:** ano 4, ne 17 (důvody proč ne: finance 4, „doma se vaří“ 8, špatně vaří 1, nechtěl 1)
- **(z dětí žijících v rodinách) Účast na mimoškolních aktivitách v průběhu posledního měsíce:** ano 6, ne 14, nevím 1
- **(z dětí žijících v rodinách) Kde v posledním měsíci trávilo dítě čas po škole:** doma 12, jinde 9 (rodina 1, venku 8)
- **(z dětí žijících v rodinách) Je ve škole šikanovaný/á:** ano často 1, ano občas 4, ne 16, odmítl odpovědět 8
- **(z dětí žijících v rodinách) Je doma neposlušný:** často 7, občas 17, vůbec 13
- **(z dětí žijících v rodinách) Je neklidný:** často 16, občas 14, vůbec 7
- **(z dětí žijících v rodinách) Má onemocnění dýchacích cest:** ano 7, ne 31

Dotazník pro partnery

HISTORIE BYDLENÍ

- **Celkový počet partnerů:** 7
- **Místo předchozího pobytu:** nájemní bydlení 5, ubytovna 1, azylový dům 1
- **Délka pobytu v předchozím bydlení:** průměrně 9,4 měsíců, nejvíce 2 roky, nejméně 21 dní
- **Pobyt v bydlení s nájemní smlouvou na dobu aspoň 6 měsíců před:** nikdy 3, ano 4, průměrně před 2,6 roky, nejvíce před 6 lety, nejméně před 2 měsíci
- **Počet stěhování v posledních 5 letech:** průměrně 2,9, nejméně 2, nejvíce 5
- **Věk, kdy se poprvé ocitli bez bydlení:** průměrně 30,5 roku
- **Soudně trestaní:** 2 (15 měsíců a 3,5 let ve vězení)

ZAMĚSTNÁNÍ A PLACENÁ PRÁCE

- **Placená práce během minulého měsíce:** ano 2, ne 5
- **Důvody:** pracovní neschopnost/zdravotní problémy 5, zaměstnání má, ale dočasně nepracoval (sezonní práce) 1, rekvalifikační kurz 1, nemohl najít práci 1

OSOBA RESPONDENTA

- **Zdravotní stav:** velmi dobrý 1, dobrý 2, uspokojivý 2, špatný 1, velmi špatný 1
- **Zdravotní stav omezuje v každodenních aktivitách:** ano do určité míry 3, ne 4
- **Jak často jste se během posledních 30 dnů cítila:** nervózní: občas 3, nikdy 2; zoufalý: občas 1, skoro nikdy 1, nikdy 3; v depresi: občas 1, nikdy 3, neví 1; všechno je moc složité: pořád 1, občas 1, skoro nikdy 1, nikdy 3; k ničemu/bezcenný: nikdy 4, neví 1
- **Kouření:** ano 5, ne 2

CELKOVÁ SITUACE

- **Jak jste spokojen se svým současným životem:** průměr 5,6, (neví 1)
- **Jak bezpečně se cítíte, když procházíte po setmění sám v okolí vašeho bydliště:** velmi bezpečně 1, bezpečně 4, v nebezpečí 2
- **Nemá cenu obracet se na úřady, protože ty se o problémy obyčejného člověka příliš nezajímají:** ano-souhlasí 5, neví 2
- **Dnes člověk vskutku neví, na koho se může spolehnout:** ano-souhlasí 6, neví 1
- **Kolika lidem důvěřujete:** jednomu 1, dvěma 3, třem 1, čtyři až šest 1, nikomu 1
- **Co dělá největší starosti:** finance 2, bydlení 2, zdraví partnerky 1, zisk řidičského průkazu 1, rodinná situace 1
- **Co dělá největší radost:** rodina a děti 5, pes 1, nevim 1

Dotazník po 12 měsících od nastěhování

V následující kapitole jsou vyhodnoceny výsledky dotazníkového šetření u rodin po 12 měsících od nastěhování, konkrétně se jedná o výsledky dotazníkového šetření v dotazníku pro pečující osoby, v dotazníku o dětech a v dotazníku pro partnery.

Dotazník pro pečující osoby o rodině

HISTORIE BYDLENÍ

- **Stěhovali jste se v posledních 6 měsících:** ano 4 (jedenkrát 3), ne 8
- **Kolikrát v posledním roce se Vám stalo, že jste neměli, kde s Vašimi dětmi složit hlavu:** nestalo se 11, stalo se 3x 1
- **Dostupné v současném bydlení: tekoucí voda** – ano 12 (vlastní 11, sdílené 1); **teplá voda** – ano 12 (vlastní 11, sdílené 1); **elektřina** – ano 12 (vlastní 12); **záchod** – ano 12 (vlastní 11, sdílené 1); **koupelna** – ano 12 (vlastní 11, sdílené 1); **kuchyň** – ano 12 (vlastní 12)
- **Vyskytující se problémy:** v okolí není dostatek parků a sportovních hřišť 7x, vlhké, plesnivé, nebo vodou poškozené zdi, stropy nebo podlahy 6x, v okolí vašeho domu nejsou uklizené ulice 6x, v okolí není dostatek kulturního vyžití 5x, v okolí je nedostatek obchodů 5x, chybí v podlaze prkna, dlaždice, kusy linolea či koberce, nebo jsou podlahy pokroucené 4x, hluk v bytě (z okolí) 4x, v okolí není dostatek škol/školek 4x, je cítit kanalizace, plyn nebo jiný nepříjemný zápach 3x, v posledních 3 měsících, nefungovala elektrika déle než 2 hodiny 3x, v chladných dnech, musíte si přitápnout troubou nebo elektrickým přímotopem 3x, v okolí není dostatek lékařů 2x, velké díry nebo praskliny, skrze které dovnitř proniká studený vzduch a/nebo déšť 1x, v chladných dnech je zima, ale nemáte dovoleno si zde zatopit přímotopem nebo troubou v případě potřeby 1x
- **Odhad m² plochy bydlení:** průměr 52,7 m², medián 48 m², min. 15m², max. 102 m²
- **Vyhovuje vám místo, ve kterém bydlíte – dům/obydlí:** vyhovuje 3, tak napůl 5, nevyhovuje 4; **sousedství/okolí/čtvrť:** vyhovuje 4, tak napůl 5, nevyhovuje 3
- **Jak vycházíte se sousedy:** dobře 5, půl na půl 1, nevšímám si jich a oni mě 4, pozdravíme se, jinak nic 1
- **Změny ve vybavení domácnosti:** většina uvádí zakoupení nového či nových kusů nábytku či jiného vybavení, bez změny 5x
- **Klady/zápory bydlení: klady** – klid, dobrá lokalita, blízko škola, sousedi, teplá voda, mít kde hlavu složit, kuchyň, soukromí, wifi, bydlení bez plísně, velký byt, ale také, že klady nejsou; **zápory** – sousedi, málo hřišť, vše daleko, špatná lokalita, plísně, hluk a nepořádek, ale také, že zápory nejsou

SLOŽENÍ DOMÁCNOSTI

- **Celkový počet domácností:** 13
- **Počet členů domácnosti:** průměr 3 (3,33), nejméně 2, nejvíce 6, nejčastěji (modus) 2
- **Počet domácností, ve kterých aktuálně žije nějaké dítě:** 12

- **Počet dětí v rodinách:** celkem 27, průměrně v rodině 2, nejméně 1, nejvíce 4, nejčastěji (modus) 2
- **Počet dětí aktuálně žijících v domácnostech:** celkem 23, průměrně v rodině 2, nejméně 0, nejvíce 4, nejčastěji (modus) 2
- **Věk dětí v rodinách:** průměrně 7,8 roků, nejvíce 17, nejméně 1
- **Věk dětí aktuálně žijících v domácnostech:** průměrně 7,1 let, nejvíce 17, nejméně 1
- **Počet domácností, kde respondent s partnerem:** 6
- **Odstěhoval se někdo z domácnosti během posledních 6 měsíců:** ano 4 (partner 1, dítě 2), ne 8

ZAMĚSTNÁNÍ A PLACENÁ PRÁCE

- **Vykonávání placené práce:** ano 4, ne 9
- **Důvody proč ne:** nejčastěji – mateřská dovolená 7, pracovní neschopnost 1, nemožnost najít práci 1
- **Pracovní smlouva:** na dobu neurčitou 1, na DPČ 2, na DPP 1, ne 1, odmítl odpovědět 2
- **Průměrný měsíční příjem domácnosti:** 23 700 Kč
- **Částka, která měsíčně chybí do pokrytí potřeb domácnosti:** (chybí v šesti domácnostech) průměrně 6 083 Kč, nejméně 500 Kč, nejvíce 19 000 Kč, modus 5 000 Kč
- **Co konkrétně nemohou rodiny zaplatit:** školní potřeby, hygiena, léky, potraviny, vybavení bytu, energie, opravy v bytě, obědy ve školní jídelně
- **Kolikrát jste musel něco dát do zastavárny za poslední měsíc:** 4 rodiny využily služeb zastavárny jednou, 8 rodin těchto služeb nevyužilo
- **Krátkodobé půjčky, aby vyšli s penězi do výplaty / příchodu sociálních dávek:** půjčuje si 4, nepůjčuje si 8; všichni, co si půjčují, uvádí, že si půjčují u rodiny
- **Jak dlouho před výplatou dochází peníze:** 7 dní – 6rodin, jak kdy – 1 rodina, nevím – 2 rodiny
- **Splácení dluhů každý měsíc:** ano 10, ne 3
- **Průměrná výše splátky dluhu:** 2200 Kč (z 9 odpovědí)
- **Vnímaná možnost kontrolovat dluhy:** mohu výrazně snížit své dluhy 1; mohu částečně snížit své dluhy 4; nemohu snížit své dluhy, ale zůstávají stejné 2; nemohu snížit své dluhy, navyšují se 2; neví 1

OSOBA RESPONDENTA

- **Zdravotní stav:** velmi dobrý 1, dobrý 6, uspokojivý 1, špatný 5
- **Jak moc zdravotní stav omezuje v každodenních aktivitách – osobní život:** omezuje hodně 2, omezuje do určité míry 4; – **možnosti zaměstnání:** omezuje hodně 3, omezuje do určité míry 3
- **Jak často jste se během posledních 30 dnů cítila: nervózní:** pořád 3, většinou 1, občas 7, skoro nikdy 2; **zoufalá:** pořád 1, většinou 1, občas 4, skoro nikdy 1, nikdy 6; **v depresi:** pořád 1, většinou 1, občas 3, nikdy 8; **všechno je moc složité:** pořád 2,

většinou 1, občas 4, skoro nikdy 1, nikdy 5; – **k ničemu / bezcenná:** pořád 1, většinou 1, občas 2, nikdy 9

- **Kolikrát byl v posledních 6 měsících někdo:** ošetřen na pohotovosti – v 8 rodinách (1 ošetření v 5 rodinách, 2, 3, 4 ošetření – vždy v jedné rodině), ve 4 rodinách k ošetření na pohotovosti nedošlo, jeden resp. nevěděl; odvezen sanitkou do nemocnice – ve 4 rodinách (počty odvezení – 1 (ve 3 rodinách) a 2 (1 rodina), v 9 rodinách k odvezení sanitkou nedošlo; hospitalizován – v 5 rodinách (1 hospitalizace v každé z těchto rodin), v 8 rodinách bez hospitalizace
- **Spí ve vaší domácnosti děti a dospělí v samostatných pokojích:** ano 5, ne 8
- 2 ženy uvedly, že jsou v současné době **těhotné**, 10 že nejsou
- 11 osob uvedlo, že kouří, 2 osoby uvedly, že nekouří

CELKOVÁ SITUACE

- **Jak jste spokojena se svým současným životem:** průměr 5,2
- **Jak bezpečně se cítíte, když procházíte po setmění sama v okolí vašeho bydliště:** bezpečně 7, v nebezpečí 4, velmi v nebezpečí 1
- **Viděla jste posledních šesti měsících v okolí bydliště někoho užívat nebo prodávat drogy:** ano 2, ne 10
- **Snaha vloupat se do bytu v posledních šesti měsících:** ano 1 (vícekrát než jednou), ne 11
- **Nemá cenu obracet se na úřady, protože ty se o problémy obyčejného člověka příliš nezajímají:** souhlasí 8, nesouhlasí 5
- **Dnes člověk vskutku neví, na koho se může spolehnout:** souhlasí 11, nesouhlasí 2
- **S kolika lidmi lze hovořit o soukromých záležitostech:** s nikým 5, s jedním člověkem 3, s dvěma 1, s třemi 2, se čtyřmi až šesti 1
- **Co dělá největší starosti:** finance 4, děti 2, bydlení 4, nevím 1, škola 2, práce 1, nejistá budoucnost 1, těhotenství a porod 1
- **Co dělá největší radost:** děti 9, rodina 1, normální život 1, všechno 1, že je venku hezky 1, nic 1

Dotazník o dětech

- **Počet dětí celkem:** 27
- **Dítě nebydlí v domácnosti:** 4 děti
- **Počet dětí žijících v domácnostech:** 23

Sledování u dětí žijících v rodinách

- **Žilo dítě v posledním půlroce ještě někde jinde:** ano 3 (u příbuzných 2, v ústavní péči 1), ne 19
- **Počet dětí, které chodí do školy / školky:** ano – 13, ne – 10
- **Chodí dítě rádo do školy:** ano 9, ne 4
- **Stává se, že se kvůli chování spolužáků nemůže soustředit na výuku:** ano 4, ne 9

- **Dítě je ve škole v bezpečí:** ano 10, ne 2, nevím 1
- **Změnilo se zdraví dítěte:** ano 3 (z toho 2 zhoršení), ne 19
- **Má možnost spát každý den nepřerušovaně alespoň 10 hodin:** ano 22
- **Chodí dítě na obědy do školní jídelny:** ano 2, ne 9 (důvody proč ne: dieta 1, „doma se vaří“ 5, má zařízení, ale nechodí 1, nechce 2)
- **Účast na mimoškolních aktivitách v průběhu posledního měsíce:** ano 4, ne 9
- **Kde v posledním měsíci trávilo dítě čas po škole:** doma 12, jinde 4 (venku 4)
- **Je ve škole šikanovaný/á:** ano občas 3, ne 9, nevím 1
- **Je doma neposlušný:** často 3, občas 5, vůbec 5
- **Je neklidný:** často 3, občas 5, vůbec 5
- **Má onemocnění dýchacích cest:** ano 2, ne 21

Dotazník pro partnery

ZAMĚŠTNÁNÍ A PLACENÁ PRÁCE

- **Placená práce během minulého měsíce:** ano 3, ne 1 (pracovní neschopnost)
- **Počet hodin v placené práci za posledních 30 dní:** 160 hodin 2x, 350 hodin 1x
- **Pracovní smlouva:** jako OSVČ 1, na DPP 1, ne 2
- **Výdělek za posledních 30 dní:** průměr 13 250 Kč

OSOBA RESPONDENTA

- **Celkový počet partnerů:** 4
- **Soudně trestaní:** 1 ano (14 měsíců), 3 ne
- **Zdravotní stav:** dobrý 1, uspokojivý 3
- **Zdravotní stav omezuje v každodenních aktivitách:** osobní život – ano do určité míry 1, ne 2; možnosti zaměstnání – hodně 1, do určité míry 1, ne 1
- **Jak často jste se během posledních 30 dnů cítila:** nervózní: pořád 1, občas 1, nikdy 1, nevím 1; zoufalý: pořád 1, občas 1, nikdy 2; v depresi: občas 1, nikdy 3; všechno je moc složité: pořád 1, občas 1, nikdy 2; k ničemu/bezcenný: pořád 1, občas 1, nikdy 2
- **Kouření:** ano 3, ne 1

CELKOVÁ SITUACE

- **Jak jste spokojen se svým současným životem:** průměr 6,75
- **Nemá cenu obracet se na úřady, protože ty se o problémy obyčejného člověka příliš nezajímají:** souhlasí 2, nesouhlasí 1, nevím 1
- **Dnes člověk vskutku neví, na koho se může spolehnout:** souhlasí 3, nesouhlasí 1
- **Kolika lidem důvěřujete:** nikomu 1, jednomu 2, dvěma 1
- **Co dělá největší starosti:** bydlení 1, nemocný syn 1, děti 1, nic 1
- **Co dělá největší radost:** děti 2, práce 1, hrát si s legem 1

Evaluační zpráva projektu Rozšíření sociální služby Šance domova

Zpracovala: Mgr. et Mgr. Kateřina Glumbíková, Ph.D.

Foto: Mgr. Miroslav Hodeček ml.

Vydala: Diecézní charita ostravsko-opavská,

Kratochvílova 3, 702 00 Ostrava

Náklad: 100 ks, neprodejné

Grafický návrh, sazba a tisk:

KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Frýdek-Místek

Projekt „Rozšíření sociální služby Šance domova“ je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

